

Vidzemes rajona tiesas darbības attīstības koncepcija

Ievads

Latvijas Republikā līdzās likumdošanas un izpildu varai pastāv neatkarīga tiesu vara, ko īsteno rajona tiesas, apgabaltiesa un Augstākā tiesa.

Vidzemes rajona tiesa ir izveidota atbilstoši Tieslietu ministrijas sagatavotajai un virzītajai tiesu teritoriālajai reformai Vidzemes tiesu apgabalā, ko atbalstījusi Tieslietu padome.

Vidzemes rajona tiesa kā pirmās instances tiesa ir Latvijas Republikas tiesu sistēmas sastāvdaļa, kas īsteno tiesu varu saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmi un likumu „Par tiesu varu”. Vidzemes rajona un arī pārējo tiesu darbības attīstība balstās uz Tieslietu ministrijas izstrādātajiem tiesu iekārtas attīstības pamatnostādņem - tiesu varas neatkarības sekmēšanu, tiesas pieejamības veicināšanu, tiesu noslodzes samazināšana un izlīdzināšana, tiesu infrastruktūras un pārvaldības attīstību, cilvēkresursu attīstība.

Minētās tiesu darbības attīstības nodrošināšanā ievērojama loma ir tiesu priekšsēdētājiem un viņu vietniekiem, kuru uzdevums to kompetences ietvaros ir iedzīvināt minētās pamatnostādnes tiesas ikdienas darbā.

Tiesas darba organizēšana

Saskaņā ar likumu „Par tiesu varu” 33.¹ panta noteikumiem rajona (pilsētas) tiesas priekšsēdētāja vietnieku ieceļ amatā un atbrīvo no amata šā likuma 33. panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar likuma „Par tiesu varu” 33. panta noteikumiem tiesas priekšsēdētāja vietnieka amata pienākumus nosaka rajona tiesas priekšsēdētājs.

Vidzemes rajona tiesas priekšsēdētājs noteicis, ka vietnieka pienākumi Cēsīs ir kontrolēt tiesas darbinieku darba pienākumu veikšanu, saskaņot darbinieku attaisnojamas prombūtnes, noteikt darbinieku aizstāšanu prombūtnes laikā, saskaņot darbinieku atvaļinājumus, izskatīt sūdzības par darbinieku rīcību Vidzemes rajona tiesas atrašanās vietās Cēsīs, Limbažos un Valkā, kā arī, saskaņojot to ar tiesas priekšsēdētāju, risināt saimnieciskos jautājumus, jaunu darbinieku pieņemšanu, darbinieku pārcelšanu citā amatā un piemaksu noteikšanu darbiniekiem.

Lai izslēgtu tiesas priekšsēdētāja interešu konfliktu un tiktu ievērotas ētikas normas, tiesas priekšsēdētāja vietniekam uzlikts par pienākumu veikt visus tiesas priekšsēdētāja amata pienākumus attiecībā uz Vidzemes rajona tiesas Limbažos tiesnesi Anītu Grīnbergu, kā arī izlemj jebkurus Vidzemes rajona tiesas Limbažos organizatoriskos jautājumus, kas tieši vai netieši var skart tiesneses A. Grīnbergas darba pienākumu apjomu un noslodzi.

Līdz ar to mans kā tiesas priekšsēdētāja vietnieka kandidāta redzējums uz tiesas darbības attīstību ir balstīts uz tiesas ikdienas darba nodrošināšanu atbilstoši tiesas priekšsēdētāja noteiktajiem pienākumiem, lai sniegtu atbalstu visos jautājumos, kas saistīti ar tiesas darbiniekiem.

Tiesas stratēģisko vadību īsteno tiesas priekšsēdētājs. Taču arī priekšsēdētāja vietnieks var nākt ar saviem priekšlikumiem un iniciatīvām. Tādēļ, manuprāt, ļoti svarīga ir sadarbība starp priekšsēdētāju un vietnieku, kas pašreiz arī tiek īstenota un būtu pilnveidojama arī turpmāk.

Turpmāk būtu jāpievērš lielāka nozīme tiesas darbinieku lomas nozīmīguma izcelšanai, rosinot viņus uz sistemātisku kvalifikācijas celšanu gan juridiskajos jautājumos, gan komunikācijas prasmēs, nostiprinot viņos apziņu par viņu atbildību un nozīmi tiesas prestiža veicināšanā, kā arī materiāli motivējot labākos darbiniekus un dodot iespēju viņiem gūt jaunu pieredzi citās tiesās, arī ārpus Latvijas. Lielāka nozīme jāpievērš profesionālās ētikas normu ievērošanā, nodrošinot tiesā cieņpilnu attieksmi pret tiesas apmeklētājiem, izslēdzot jebkādas uzvedības izpausmes, kas var negatīvi

ietekmēt tiesas prestižu, piemēram, augstprātīgu vai familiāru izturēšanos pret tiesas apmeklētājiem.

Pašreiz Vidzemes rajona tiesā Cēsīs tiesu reformas gaitā ir izveidota vienota tiesas kanceleja, kurā ir integrēti arī zemesgrāmatu darbinieki. Līdz ar to kancelejas vadītāja vietniekam ir palielinājies darba apjoms šīs vienotās kancelejas darba organizēšanas nodrošināšanā. Turpmāk šī kancelejas darba organizēšana būtu jāuzlabo, tiesas darbiniekiem savstarpēji apgūstot prasmes, kas nepieciešamas pieteikumu pieņemšanā par tiesību nostiprināšanu un pieteikumu pieņemšanā civillietās.

Ir jāveicina labas prakses piemēru popularizēšana kopīgajās tiesas darbinieku un tiesnešu ikgadējās sapulcēs, tādējādi tiecoties uz vienādi augstiem standartiem tiesas darbinieku komunikācijā ar tiesas apmeklētājiem un arī savstarpējās attiecībās visās tiesas ēkās, kas ir viens no priekšnoteikumiem tiesas prestiža celšanā.

Uzskatu, ka liela nozīme tiesas darbinieku motivācijas celšanā ir labu darba apstākļu nodrošināšana. Šogad sakarā ar zemesgrāmatu darbinieku faktisku integrāciju Vidzemes rajona tiesas Cēsīs telpās ir veikti ievērojami remontdarbi, nomainītas fiziski un morāli novecojušas mēbeles, tiesas darbinieku darba apstākļi ir ievērojami uzlabojušies, neskatoties uz darbinieku skaita palielināšanos. Taču uzskatu, ka ir jāturpina darbs ēkas koplietošanas telpu – gaiteņu, kāpņu, labierīcību un arī ēkas ārsienu krāsojuma atjaunošanā, lai ēka atgūtu sākotnējo vizuālo izskatu, kam ir liela nozīme tiesas prestiža celšanā.

Visā Vidzemes rajona tiesā strādājošiem darbiniekiem savi pienākumi jāpilda atbilstoši konkrētā amata aprakstam, kam jābūt vienādam vai līdzīgam Valmierā, Cēsīs, Limbažos, Gulbenē, Madonā, Alūksnē un Valkā.

Attiecībā par tiesas darbiniekiem un viņu pienākumiem, uzskatu, ka turpmāk ir jānodrošina, lai sakarā ar zemesgrāmatu darbinieku integrēšanos tiesā tiktu izlīdzināta visu darbinieku slodze, kas veicama pēc darba apjoma rūpīgas analīzes, iespējams, pārdalot pienākumus.

Katrā tiesas ēkā jā saglabā kancelejas darbs, kas nodrošina dokumentu apriti un reģistrēšanu, lietu nodošanu izpildei, darbību veikšanu pēc sprieduma spēkā stāšanās. Arī kancelejās jānodrošina visā tiesā vienota darba organizācija, darbu sadalījums starp tiesas sastāvu un kanceleju, īpaši akcentējot vienotu datorizētu dokumentu uzskaiti, glabāšanu un nodošanu. Katrā tiesas ēkā ir saglabājams arhivārs, kas nodarbojas ar arhīva kārtošānu.

Visiem vai arī vairākiem tiesas sekretāriem būtu vēlama videokonferenču organizēšanas vai nodrošināšanas apguve un tiesas sēžu sekretāra iemaņu apguve TIX sistēmā, kas ļautu nepieciešamības gadījumā norīkot viņus pildīt tiesas sēžu sekretāra pienākumus tiesas sēdē vai videokonferences nodrošināšanā akūtas un neparedzamas situācijas gadījumā.

Nobeigums

Neskatoties uz to, ka tiesā ir nepieciešama virkne darba organizācijas uzlabojumu, galvenais ir nodrošināt stabili funkcionējošu ikdienas administratīvo darbu, t.i., nepārtrauktu kvalitatīvu apmeklētāju pieņemšanu, visiem tiesas darbiniekiem izvirzot vienādas un saprotamas prasības darba pienākumu pildīšanā, vienlaicīgi iespēju robežās motivējot darbiniekus savu darbu pildīt atbildīgi un profesionāli.

Vidzemes rajona tiesas priekšsēdētāja vietnieka pienākumu izpildītāja
Tiesnese Daina Ročāne
09.12.2019.